

Beslissing

Klachtnummer:	KC 24-023
Klachtdatum:	13 september 2024
Klager:	klager
Onderwerp:	klacht over het openen van poststukken zonder grondslag en niet in aanwezigheid van klager
Verweerster:	leidinggevende

Verloop van de behandeling van de klacht

De Regionale Klachtencommissie Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (de Wvvggz) Drenthe (de klachtencommissie) behandelt de klacht die de gemachtigde namens klager bij brief van 13 september 2024 heeft ingediend. De klacht heeft betrekking op het openen van klagers poststukken in afwezigheid van klager en zonder dat daarvoor een wettelijke grondslag aanwezig zou zijn.

Verweerster heeft op 23 september 2024 een verweerschrift bij de klachtencommissie ingediend.

Op 26 september 2024 heeft de klachtencommissie een hoorzitting gehouden. Daarbij waren klager, de klagers advocaat en de advocaat van de instelling namens verweerster aanwezig. Verder was een toehoorder met toestemming van klager en verweerster aanwezig.

Van de klachtencommissie waren op 26 september 2024 aanwezig:

- de heer mr. H. Dontje, voorzitter;
- de heer A. Sewbaransingh, psychiater; en
- mevrouw Rinske Gros, klinisch psycholoog niet praktiserend/psychotherapeut;

Voor de verslaglegging was aanwezig mevrouw mr. C. Veen, waarnemend secretaris.

De voorzitter van de klachtencommissie heeft voor de zitting met toestemming van klager het behandeldossier ingezien. Hij heeft zijn bevindingen met de andere leden gedeeld.

Ontvankelijkheid en bevoegdheid

Klager is sinds 28 augustus 2024 cliënt bij de zorginstelling opgenomen. Op het moment van de klacht is klager opgenomen op basis van een voorwaardelijke invrijheidstelling (VI). Klager valt daarmee onder artikel 9:1 tweede lid en onder a van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvvggz). Hij is forensisch patiënt in de zin van artikel 1.1 van de Wet forensische zorg. Dat betekent dat de artikelen 8:14, 8:15, 9:2 en 9:9 van de Wvvggz op hem van toepassing zijn.

Klager zijn klacht heeft betrekking op artikel 8:14 van de Wvvgz, namelijk het niet in zijn bijzijn en zonder wettelijke grondslag openen van zijn poststukken. De klachtencommissie kan deze klacht beoordelen op basis van artikel 10:3, eerste lid en onder j van de Wvvgz en het Klachtenreglement klachten Wvvgz van de Regionale Klachtencommissie (het Klachtenreglement).

Toelichting namens klager

Klager en zijn advocaat hebben tijdens de hoorzitting de volgende nadere toelichting gegeven.

Klager vertelt dat hij merkte dat een poststuk was geopend, omdat de enveloppe met daarin een brief van het Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB) aan de bovenkant open was. Volgens klager lijkt het erop dat de enveloppe aan de bovenkant is opengesneden. Hij heeft vervolgens een sociotherapeut gevraagd waarom de brief was geopend, maar daarop geen antwoord gekregen. Omdat hij geen duidelijkheid kreeg, heeft hij uiteindelijk de enveloppe weggegooid. In een overleg met zijn advocaat heeft hij dit aangegeven.

Klager geeft aan dat de brief van de overheid gedateerd is op 1 september 2024 en dat zijn naam op de brief vermeld staat. Hij laat de brief aan de leden van de klachtencommissie zien en licht toe dat op de enveloppe een doorzichtig venster zat, waardoor zijn naam duidelijk zichtbaar was. Sinds hij een klacht heeft ingediend ontvangt hij zijn post verzegeld.

Klagers advocaat voegt daaraan toe dat de relatie tussen de behandelaars en klager goed is en dat zij met het indienen van de klacht een signaal hebben willen afgeven in die zin dat in de toekomst gelet wordt op wanneer al dan niet poststukken mogen worden geopend. Klager wil graag de verhouding met zijn behandelaren goed houden. Hij is gemotiveerd en heeft geprobeerd om het openen van de brief eerst in een gesprek met de sociotherapeut te bespreken. Hij heeft niet zomaar een klacht ingediend. Klagers advocaat geeft aan dat de opnameovereenkomst bij hen onbekend is, maar dat Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (de Wvvgz) in dit geval leidend is. Wanneer in de opname-overeenkomst staat dat klager zijn postverkeer beperkt is en gecontroleerd kan worden, staat dit op gespannen voet met de wet en dient het bepaalde in de Wvvgz te worden gevolgd.

Toelichting van verweerster

Namens verweerster is op de zitting de volgende toelichting gegeven.

Het openen van poststukken zonder aanwezigheid van de patiënt is een schending van diens privacy en onrechtmatig. De advocaat van de zorginstelling vertelt dat de poststukken van alle patiënten wordt gesorteerd in een aparte postkamer. Bij de postkamer wordt gekeken voor welke patiënt poststukken bestemd zijn en waar (naar welke afdeling) de post heen moet. De werkwijze met betrekking tot het sorteren en openen is daar bedacht. Wanneer er op een poststuk geen naam of afdeling staat, dan gaat het betreffende poststuk naar het directiesecretariaat. Bij het directiesecretariaat wordt dan het poststuk geopend en gekeken voor wie dat poststuk bestemd is. Het poststuk gaat vervolgens naar de afdeling en persoon waarvoor die bedoeld is.

De advocaat van de zorginstelling geeft aan dat met betrekking tot deze werkwijze is aangegeven dat die werkwijze niet is toegestaan en dat daarmee in strijd wordt gehandeld met het briefgeheim. Naar aanleiding van de klacht is deze werkwijze intern besproken en aangepast. Poststukken waarvan niet duidelijk is voor wie deze bestemd zijn, dienen in beginsel retour te worden gestuurd. Deze aangepaste werkwijze is direct in gang gezet.

De advocaat van de zorginstelling merkt op dat mevrouw dat verweerster nog wel aan klager heeft gevraagd om welke poststukken het gaat. Klager kon dat toen niet aangeven. Als het daadwerkelijk deze brief betreft en de enveloppe was geopend, dan had dat niet mogen gebeuren. Er is in het geval van klager inderdaad geen beslissing in de zin van artikel 8:14 van de Wvvgz genomen. Wanneer een dergelijke beslissing wordt genomen, moeten er gegronde redenen zijn om poststukken te openen.

De advocaat van de zorginstelling geeft desgevraagd aan dat in de opnameovereenkomst inderdaad staat dat klager zijn postverkeer beperkt is en gecontroleerd kan worden. Hetgeen in de opnameovereenkomst staat is gebaseerd op protocollen en huisregels. Met een opnameovereenkomst kan niet worden afgeweken van de wet. Wanneer een patiënt niet wil dat zijn post wordt geopend moet, ondanks dat de opnameovereenkomst door de patiënt is ondertekend, altijd een beslissing in de zin van 8:14 van de Wvvgz worden genomen. Er moet dan een formele aanzegging komen.

Beoordeling van de klacht

Op basis van het klachtdossier, de inzage in het behandeldossier en wat op de zitting is besproken, overweegt de klachtencommissie als volgt.

Artikel 8:14, eerste lid en onder c van de Wvvgz bepaalt dat de zorgverantwoordelijke een beslissing kan nemen tot onderzoek van poststukken afkomstig van of bestemd voor de betrokkene die in een accommodatie verblijft. Een dergelijke beslissing kan volgens de wet alleen worden genomen ter voorkoming van een noodsituatie en bij het gegronde vermoeden van aanwezigheid binnen de accommodatie van voorwerpen die een betrokkene niet in zijn bezit mag hebben of die ernstig nadeel veroorzaken. Verder geldt dat poststukken alleen mogen worden onderzocht in aanwezigheid van de betrokkene.

Het derde lid van artikel 8:14 van de Wvvgz bepaalt dat de zorgverantwoordelijke de beslissing op schrift dient te stellen en de beslissing moet voorzien van een schriftelijke motivering. Ook dient de zorgverantwoordelijke de geneesheer-directeur van de beslissing op de hoogte te stellen.

De klachtencommissie overweegt dat als er redenen zijn om poststukken die bestemd zijn voor een patiënt te onderzoeken, daarvoor altijd een gemotiveerde schriftelijke beslissing in de zin van artikel 8:14 van de Wvvgz moet worden genomen. De omstandigheid dat de patiënt een opnameovereenkomst heeft ondertekend waarin is opgenomen dat diens postverkeer beperkt is en gecontroleerd kan worden maakt dat niet anders; ook in die gevallen dient, zeker wanneer een patiënt tot uitdrukking brengt het niet eens te zijn met het openen van poststukken, een dergelijke beslissing te worden genomen.

In het geval van klager lijkt het erop dat een brief van de overheid is geopend. Deze brief, die klager tijdens de hoorzitting heeft laten zien, is duidelijk gericht aan klager. In de adressering is duidelijk zichtbaar zijn achternaam aangegeven. In de adressering is het adres van de zorginstelling, waar klager verblijft, opgenomen. De klachtencommissie stelt vast dat er in het geval van klager geen enkele aanleiding was om een voor hem bestemd poststuk te openen. Het lijkt erop dat er wat betreft het openen van de brief van de overheid sprake is geweest van een vergissing, maar het openen van poststukken zonder dat daarvoor een gegronde reden bestaat en buiten de aanwezigheid van klager is niet toegestaan. Klager heeft derhalve terecht een klacht ingediend.

In het verweerschrift en tijdens de hoorzitting is de werkwijze die bij de zorginstelling gehanteerd werd met betrekking tot de ontvangst van en het eventueel openen van poststukken toegelicht. Naar aanleiding van klager zijn klacht is die werkwijze intern besproken en wat betreft het openen van poststukken bij het directiesecretariaat aangepast in die zin dat wanneer niet duidelijk is voor welke afdeling en/of patiënt een poststuk bestemd is, deze retour naar de afzender worden gezonden. Daarmee laat de zorginstelling lerend vermogen zien.

Beslissing

De klachtencommissie overweegt dat klager terecht een klacht heeft ingediend over het openen van een poststuk dat voor hem bestemd was, aangezien er geen beslissing in de zin van artikel 8:14 van de Wvvgz is genomen en het erop lijkt dat de brief van de overheid, die bestemd was voor klager, buiten zijn aanwezigheid en zonder dat daarvoor een gegronde reden bestond is geopend.

De beslissing is genomen op 26 september 2024 door de heer mr. H. Dontje, voorzitter en de heer A. Sewbaransingh en mevrouw R. Gros, in aanwezigheid van de waarnemend secretaris van de klachtencommissie, mevrouw mr. C. Veen.

Klager, zijn advocaat en de zorgaanbieder kunnen een verzoekschrift indienen bij de Rechtbank Noord-Nederland voor een beslissing over de klacht. Dit kan binnen zes weken na de dag waarop de beslissing is meegedeeld (artikel 10:7 Wvvgz).

Namens de voorzitter van de klachtencommissie, de heer mr. H. Dontje,

.....
W. Krol
Secretaris klachtencommissie

Deze definitieve beslissing is op 8 oktober 2024 verstuurd aan klager, zijn advocaat, verweerder, directie, de geneesheer-directeur en de inspectie.